

SERCUC (*Frans*), Missionaris van Scheut in Mongolië (China), Algemene overste van de Congregatie van Scheut I.C.M. (Ardoorie, 8.12.1899 - Zuum, 31.7.1961).

Na zijn humaniora aan het Klein Seminarie te Roesselare en het Sint-Pieterscollege te Leuven te hebben voltooid, trad hij op 7 september 1918 te Scheut in het noviciaat om missionaris te worden. Zijn hogere studiën van wijsbegeerte en godgeleerdheid deed hij op schitterende wijze te Scheut en te Leuven en hij werd op 28 september 1924 priester gewijd. Het volgend jaar, op 25 augustus, reisde hij af naar China. Hij moest eerst te T'ientsin gedurende een jaar Chinees leren en werd daarna naar het apostolisch vicariaat Tshahar gezonden, waar de bisschop, Mgr ter Laak hem in 1926 tot professor aan het Klein Seminarie van Hsi-wan-tzû benoemde en daarna bestuurder in 1933. „Hij wist”, schrijft een vriend, „dat de seminaristen in zijn hand gelegd waren als kiemend zaad, dat hij door de warmte van zijn apostolisch hart moest doen ontkiemen en doen opgroeien tot waardige priesters.” Van zijn reglementair rustjaar in Europa, 1935-1936, maakte hij gebruik om te Rome, gedurende één jaar, een cursus van missiologie te volgen. In 1936 keerde hij naar China terug, waar zijn seminaristen ongeduldig op hem wachtten. Van die tijd af ontmoette hij echter op zijn missieloopbaan het ene kruis na het andere. In 1937 veroverden de Japanners Mongolië en hun bezetting liet zich aan de vreemdelingen zwaar gevoelen vanaf december 1941. Ten gevolge van de oorlog, die toen losbrak tegen de V.S.A. en bondgenoten, op de Stille Oceaan, werd P. Sercu met de burgers uit de voor Japan vijandige landen, geïnterneerd tot in 1945. Na de nederlaag van Japan bezetten de communisten van Mao Mongolië en ook Hsi-wan-tzû. Het seminarie werd ontbonden en P. Sercu werd bestuurder van de Zusters van het bisdom, tevens onderpastoor in de parochie Hsi-wan-tzû, tot in mei 1946. Zijn oversten benoemden hem toen tot bestuurder van de Chinese taalschool van Scheut te Peking, waar talrijke jonge missionarissen zich tot hun apostolaat in Mongolië voorbereidden. Hij werd echter door het provinciaal kapittel van Hsi-wan-tzû tot delegaat van zijn provincie gekozen om te Scheut deel te nemen aan het algemeen kapittel van 1947. De toen nieuwgekozen generale raad benoemde P. Sercu tot provinciaal van Hsi-wan-tzû. Hij keerde daarop dadelijk naar Mongolië terug, waar Mgr De Smedt, bisschop van Hsi-wan-tzû, hem tot zijn vicaris-generaal aanstelde. Maar China was ondertussen een grote warboel geworden. Hsi-wan-tzû, het prachtige christen dorp, werd door de communisten afgebrand en talrijke priesters en christenen door hen vermoord. P. Sercu verloor eveneens zijn vrijheid en na enkele maanden huisarrest werd hij uit China verbannen. In België droeg de generale raad hem de delikate en voornamelijk post op van geestelijk leider en daarna van rector van het Theologicum van Scheut te Leuven. Door het algemeen kapittel van 1957 werd hij tot algemene overste van de Congregatie van het Onbevlekt Hart v. Maria (Scheut) gekozen. In deze hoedanigheid bezocht hij in 1958 de missiën van Scheut in het Verre Oosten: Japan, Formosa, Hong-Kong, Singapore, de Filippijnen en Indonesië. In 1959 wilde hij zich op de hoogte stellen van de toestanden in de bisdommen van Kongo, waarin de scheutisten toen werkzaam waren. Op 5 november 1959 uit

Scheut naar Kongo vertrokken, bezocht hij de bisdommen Kabinda, Luluaburg en Leopoldstad, nu Kinshasa. De toestand was toen in dat land, op korte tijd sterk naar de onafhankelijkheid toe geëvolueerd. Het Kibangisme en andere sekten riepen in sommige delen van Kongo anti-kolonialistische strevingen in het leven en veroorzaakten zenuwachtige spanningen in gans het Zuid-Westelijk gebied. In Kasai was reeds in september 1959 een hevige strijd losgebroken tussen de Lulua en de Baluba. Bloedige taferelen volgden en gans deze streek geraakte in oproer. P. Sercu, de man met het steeds opgeruimd karakter en de stalen wil, sprak de Scheutisten van deze beroerde gewesten nieuwe moed in, zoals hij vroeger ook in China gedaan had. Op korte tijd speelde hij in Kongo een gewichtige rol. In maart 1960 keerde hij over Rome naar België terug, hopen, in 1961, in de door hem nog niet bezochte gebieden Lisala, Inongo en Boma de Scheutisten, ondanks dreigende onweerswolken tot volharding aan te sporen en aan te moedigen. In juni 1960 werd Kongo een onafhankelijke republiek, wat aanleiding gaf tot onverwachte omwentelingen. Doch gesterkt door het woord van P. Sercu bleven al de Scheutisten waar zij waren. Maar ondertussen was zijn gezondheid grondig verwoest. De dokters dwongen hem tot volledige rust. Niets hielp. Op 31 juli 1961 zakte hij plots ineen, even nadat hij 's morgens was opgestaan.

Publicaties: Zie Streit o.c. alsook *Omzendbrieven* in het Nederlands en het Frans, 8 september 1957. - 13 april 1958. - 24 september 1958. - 15 september 1959. - 1 november 1959. - 1 augustus 1960 en 16 april 1961. — Fr. Sercu, *Adjumenta linguae Latinae*, De usu verborum irregularium. Yen-chow-fu 1936, IV + 72 pp. — In medewerking met anderen: *Directorium Seminariorum* (in Sinis) auctoribus missionariis C.I.C.M. (Scheut) Peking 1949, Gr.-8°, 745 pp.

Elenchus Congr. van 1920 tot 1960. — *Nouvelles de la Congrég.* n° 32, 12 sept. 1919, n° 53, 30 juni 1923. — *Chronica Congregat.* van 1931 tot 1961. — *Missiën van Scheut* 1961, pp. 228-229. — Grootaets-Van Coillie, *Bibliografie* p. 75. — Streit, *Bibliotheca Missionum*, Band IX., pp. 379-381; Ib. Band XIV. Deel II, p. 468.

18 januari 1971.

[W.R.]

J.-L. Van Hecken.